

Kettős értelemben is a szokványostól eltérő *Erdélyi Társadalom* lapszámot tarthat a kezében az olvasó. Ebben a számban a legutóbbi lapszámokra jellemző „mértéktartó tematikusság” további erősödése tapintható: ezúttal a rendszerváltást követő gazdasági átalakulás szociológiai aspektusainak vizsgálatán van a hangsúly. A témaválasztást a vidékünkön is egyre nagyobb népszerűségnek örvendő gazdaság-szociológiai paradigmák, a gazdasági cselekvések társadalmi magyarázatait előtérbe helyező kutatási szempontok elterjedése csak részben magyarázza. Ezek intézményesedésében ugyanis igen fontos szerepe van annak az egyre mélyülő szakmai együttműködésnek, amely a Budapesti Corvinus Egyetem Szociológia és Szociálpolitikai Intézete és a kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetem Szociológia Tanszéke között az elmúlt években létrejött.

Ennek az együttműködésnek köszönhető, hogy a regionális és helyi vizsgálatokon alapuló elemzések, műhelytanulmányok mellett a megszokottól eltérő mértékben olyan írások is megjelennek ebben a lapszámban, amelyek segítenek konceptualizálni a kelet-közép-európai, ezen belül pedig sajátosan a magyarországi és a romániai (magyar) gazdaság szerkezeti átalakulásának társadalmi dimenzióit. A szerkesztők szándéka volt egy olyan komparatív szemlélet érvényesítése, amely a kelet-közép-európai kontextusba ágyazza, magyarországi példákkal veti össze a romániai, ezen belül pedig az erdélyi régiókra jellemző sajátosságokat, és ezáltal hozzájárul a helyi-regionális gazdaság-szociológiai jellegű problémák reflektált értelmezéséhez.

Az azonos paradigmán belül történő szakmai reflexió feltétele egy viszonylag egységes fogalmi-konceptuális háttér. Orbán Annamária és Szántó Zoltán *Társadalmi tőke* című tanulmánya ebben az értelemben irányzékként szolgálhat a mai szociológiai gondolkodás egyik legnépszerűbb, de éppen emiatt számos laikus visszaélésnek kitétt fogalom jelentésváltozatainak értelmezéséhez. Az egyes régiók partikularitásain túlmutat Lengyel György *Vázlat a rendszerváltás, az elitváltás és a piaci átalakulás kapcsolatáról* című írása is, ami a különböző országokra jellemző átmenet-forgatókönyvek egyfajta szintézisét adja, az intézmények és az elitek kapcsolódási módjait modellezi, a rendszerváltás kontextusában.

A teoretizáló-modellező jellegű tanulmányokkal szemben inkább az empirikus megfigyelések oldaláról indít Juhász Pál írása, s ez társadalomstatisztikai és gazdasági elemzések tanulságait használva fel értekezik a magyarországi „falusias terek” jelenlegi problémáiról. Erre reflektál Kiss Dénes, aki erdélyi tapasztalatokon gondolja végig ezen problémákat, és Juhász írásának főbb állításai szerint strukturálva tekinti át a vidéki társadalom helyzetét. A makroszintű elemzések körét bővíti Kopasz Marianna *Jó szándék és kompetencia – avagy a bizalom két összetevője egy magyarországi vállalati felmérés tükrében* című tanulmánya, amely a Budapesti Corvinus Egyetem Szociológia és Szociálpolitika Tanszéke által gondozott Vállalati Panelvizsgálat eredményeire alapoz.

Végül egy helyen említjük a székelyföldi terepen készült regionális és helyi vizsgálatok eredményeit bemutató írásokat: Csata Zsombor tanulmánya a magángazdaság rendszerváltás utáni intézményi szereplőiről ad mennyiségi ismereteket, Palkó Emília és Sólyom Zsuzsa a vállalkozások elterjedésének szociokulturális hátterére figyel két székelyföldi faluban, Gábos Edit a zet-

elaki faluturizmus kiépülésének hálózatiságát elemzi, Nagy Benedek pedig az internet nyújtotta új lehetőségek kihasználtságát vizsgálja a székelyföldi városok településmarketingjében.

Az itt közölt tanulmányok hasznos szempontokat szeretnének kínálni majd további, hasonló témájú elemzésekhez és ezáltal hozzájárulnak a gazdaságszociológiai és -antropológiai vizsgálatok meglehetősen szegényes romániai szakirodalmának a bővüléséhez.

A lapszám felelőse: Csata Zsombor.